

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

14-1789/11
Београд
СН

30 APR 2013

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

дел.бр. 12114 датум 30. 04. 2013.

**МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
КАБИНЕТ МИНИСТРА**

11000 БЕОГРАД
Бул. Михајла Пупина 2

Поштовани,

Заштитник грађана је, у складу са својим уставним и законским овлашћењима, а у оквиру поступка контроле законитости и правилности рада Полицијске управе Нови Сад, утврдио пропусте у раду овог органа на штету права детета [] и упутио Полицијској управи и Сектору унутрашње контроле полиције препоруке за њихово отклањање у свом акту број 14-1789/11, о чему сте били обавештени 28. 12. 2012. год.

Овом приликом Вам се обраћамо поводом делимичног поступања Полицијске управе Нови Сад по препорукама Заштитника грађана, ради вашег информисања и предузимања мера из ваше надлежности.

Наиме, Сектор унутрашње контроле полиције је, поступајући по препоруци под редним бројем V, обавестио Заштитника грађана о предузетим мерама: дана 13. 03. 2013. год. је доставио извештај Кабинету министра унутрашњих послова са предлогом да се Директору полиције достави извештај ради анализе поступања и евентуалног предузимања мера, у складу са својим овлашћењима, према одговорним полицијским службеницима Дирекције полиције, који су поступали по извештају Сектора 05/2 бр. 2285/C11 од 12. 08. 2011. год. и извештају Полицијске управе бр. 1618 од 09. 09. 2011. године, а с обзиром да „нису адекватно сагледали извештај Сектора унутрашње контроле полиције и извештај Полицијске управе Нови Сад и нису наложили Полицијској управи у Новом Саду поступања по предложеним мерама Сектора“.

Полицијска управа није доставила обавештење Заштитнику грађана о предузетим мерама по препорукама у остављеном року од 60 дана, већ је то учинила тек након ургирања да се достави тражени извештај - дана 02. 04. 2013. године у допису 0305 бр. 142/2013. У наведеном акту Полицијска управа је образложила да није обавестила Заштитника грађана о испуњењу препорука, јер је „од стране Дирекције полиције обавештена да ће одговор Заштитнику грађана, о поступању по препорукама, доставити Дирекција полиције“.

У свом акту Полицијска управа је известила о предузетим мерама, испуњењу препоруке под редним бр. I и делимичном испуњењу осталих препорука, уз полемисање како са утврђењем Заштитника грађана о неправилностима у раду Полицијске управе, тако и о препорученим начинима како да се учињени пропусти и

повреде права отклоне. Напомињемо да је слично поступање Полицијске управе, које се састојало у непоштовању и одбацивању оцена и утврђења Сектора о пропустима у раду полицијских службеника Полицијске управе и непоступање по мерама које је Сектор предложио у циљу отклањања истих, управо представљао један од недостатака у раду, који је констатовао Заштитник грађана у овом случају. Стога смо сматрали потребним да, у циљу избегавања евентуалних неспоразума, додатно разјаснимо неколико чињеница.

О препоруци Заштитника грађана бр. II, да се предузму „мере ради отклањања/умањења последица пропуста учињених на штету права, интереса и достојанства личности детета [REDACTED], које су утврдили Сектор унутрашње контроле полиције и Заштитник грађана“, контролисани орган се изјашњава да је мере већ предузео, јер је покренут дисциплински поступак против полицијског службеника због теже повреде службене дужности, а и Сектор је у свом извештају предложио ову меру. Не само да је контролисани орган био упућен да Заштитник грађана располаже сазнањима о спровођењу дисциплинског поступка и управо је на захтев републичког омбудсмана достављао информације и копије списка о истоме у току поступка контроле пред овим органом, већ је вођење поменутог дисциплинског поступка једина мера, у низу мера које је предложио Сектор у свом поступку, а коју је Полицијска управа спровела. Истичемо да је све ове податке и чињенице Заштитник грађана већ прибављао, разматрао и ценио пре окончања поступка пред овим органом. Утврђење пропуста у раду органа управе, образложено у разлозима за упућивање препорука, засновано је на свеобухватном поступку контроле, у коме Заштитник грађана утврђује кључне чињенице од којих зависи његова оцена о неправилностима у раду контролисаног органа управе.

Истовремено, образложење Полицијске управе да није предузела друге мере како би поступила по овој препоруци, јер „не располаже подацима о другим последицама...“ указује и на одређени степен неразумевања професионалног понашања и кодекса добре управе, као и специфичних овлашћења и надлежности које има институција омбудсмана, као независан државни орган, у заштити и унапређењу поштовања људских права, а која га разликују од других формалних и судских поступака за утврђивање штете и надокнаде исте. Користимо ову прилику да укажемо на карактеристичност последица лоше управе државних органа, односно непрофесионалног, посебног некоректног односа или другог кршења правила етичког понашања запослених у органима државне управе, с обзиром да она знатно више погађају и остављају последице по достојанство личности и људска права грађана, него што проузоркују неку очигледну економску или материјалну штету. А када се ради о детету, било које неодговарајуће поступање може нанети непоправљиве последице правилном развоју и достојанству личности, које тек протоком времена могу постати видљиве, па компензација или надокнада у том смислу може бити ирелевантна. Омбудсман, стога, располаже капацитетима и овлашћењима да пружи знатно већи број могућих исхода у отклањању насталих повреда права грађана, у шта спада и извињење грађанину или пружање објашњење и образложење органа управе грађанину како је дошло до повреде права. Из тог разлога Заштитник грађана је издвојио своје поступање и није предузимао активности по наводима да је малолетни [REDACTED] био изложен мучењу, злостављању и изнуђивању исказа, имајући у виду да се поводом утврђивања сумње да је извршено наведено кривично дело и евентуалне штете од истог, воде поступци пред правосудним органима. У том смислу, ни спровођење дисциплинског поступка у конкретном случају није усмерено на отклањање последица због повреде права и достојанства личности детета, већ представља уобичајен формално-правни поступак дефинисан законом, који орган

спроводи у циљу обезбеђивања да полицијски службеници који га чине поштују своје службене дужности.

У достављеном одговору контролисани орган је образложио непоступање по препоруци Заштитника грађана бр. III, којом је предложено да Полицијска управа обезбеди да руководиоци организационих јединица у будућим случајевима у потпуности утврде све чињенице и размотре све околности у вези са притужбом против полицијских службеника. Полицијска управа се изјаснила да није предузела мере за испуњење ове препоруке, с обзиром да је поступак провере и утврђивања чињеница полицијски старешина Полицијске станице спровео везано за обавештење-информацију добијену од запослених на Дечјем одељењу Клиничког центра Војводине (да им се дана 21. 02. 2011. год. обратио дечак [REDACTED] са мајком, ради пружања лекарске помоћи због повреда које су му наводно нанели полицијски службеници Полицијске управе Нови Сад). Даље се наводи да „поступак провере није спроведен у складу са Правилником о поступку решавања притужби“, јер Полицијској управи „није изјављена притужба“ и истиче да је „поводом кривичне пријаве-представке“ коју је поднела мајка детета [REDACTED] преко својих заступника, поступао Сектор унутрашње контроле. Значај испуњења ове препоруке је управо у томе што су руководиоци организационих јединица Полицијске управе Нови Сад у свим наведеним поступцима провере избегавали да у потпуности утврде неправилности у раду својих полицијских службеника: први пут у поступку вођеном поводом обавештења здравствене установе (а што је констатовао Заштитник грађана, као и Сектор); а другом приликом када нису у потпуности прихватили чињенично стање и пропусти у раду које је утврдио Сектор у поступку провере који је вођен по представи мајке, односно њених адвоката. Према одредбама Закона о полицији („Сл. гласник РС“, бр. 101/05, 63/09 – одлука УС и 92/11), за рад организационе јединице којом руководи, као и за свој рад, одговорне су полицијске старешине. Циљ ове препоруке је да се у будућим случајевима поводом приговора/притужби/представки на примену полицијских олашћења и поступање полицијских службеника, спречи пропуштање полицијских старешина да евидентирају сва полицијска овлашћења која су примењена, као и да оцене неправилан и незаконит рад организационе јединице којом руководе и за чији рад одговарају.

На утврђење Заштитника грађана о пропусту у раду, јер није уважено чињенично стање о неправилности у раду које је утврдио Сектор и није поступано по мерама које је предложио овај орган интерне контроле рада полиције, као и на препоруку Заштитника грађана бр. IV за спречавање оваких пропуста у будућности, Полицијска управа у свом допису одговорила је достављањем сопствене оцено да „Полицијска управа у Новом Саду поступа по предложеним мерама из Извештаја полицијских службеника Сектора унутрашње контроле полиције, у ситуацијама када су утврђени пропусти у раду полицијских службеника Полицијске управе Нови Сад.“ Стога је важно нагласити да препоруке, мишљења и иницијативе Заштитника грађана имају за циљ унапређење рада органа управе и ефикасније остваривање права, дужности и на закону заснованих интереса грађана. Републички омбудсман спроводи ова своја овлашћења и надлежности указујући на оне појединачне случајеве лоше управе државних органа и њиховог незаконитог, неправилног и непрофесионалног поступања, а нарочито на оне ситуације када се онемогућава остваривање и заштита права детета.

Коначно, контролисани орган није поступио по захтеву да се републички омбудсман обавести о предузетим мерама по препоруци бр. IV, којом је препоручио да начелник Полицијске управе у будућим случајевима у потпуности поступа по мерама које

предложи Сектор унутрашње контроле полиције, уважавајући овлашћења и надлежности овог органа. Напротив, поводом те препоруке, контролисани орган у свом допису указује Заштитнику грађана да постоји процедура „уколико се у ретким и појединачним случајевима, не поступи у целости по предложеним мерама“, према којој се „достављају Извештаји Дирекцији полиције са образложењем“ и оцењује да је тако „учињено и поводом Извештаја Сектора унутрашње контроле полиције 05/2 број: 2285/С 11 од 12. 08. 2011. године“.

Неспороно је да се Законом о полицији, Правилником о полицијским овлашћењима („Сл. Гласник РС“ бр. 54/06) и другим прописима и актима, такође, прописује и уређује обављање полицијских послова и примена полицијских овлашћења. Међутим, пропусти у раду које је учинила Полицијска управа у конкретном случају најбоље сведоче да само постојање законом и другим прописима дефинисане процедуре, није довољно да се обезбеди законито, правилно и професионално поступање полицијских службеника при обављању полицијских послова и примени полицијских овлашћења. Законодавна регулатива представља само један од битних предуслова за владавину права, али је сам по себи недовољан, без ефикасних контролних и инспекцијских механизма којима се гарантује спровођење и поштовање постојећих закона и прописа.

Закључујемо да је Полицијска управа Нови Сад поново одбила утврђења о пропустима и неправилностима у свом раду и предложене мере за њихово отклањање и спречавање у будућности, које су дали органи чија су то законска и уставна овлашћења и надлежности. То потврђује неуважавање, од стране Полицијске управе Нови Сад, овлашћења и надлежности како Сектора унутрашње контроле полиције, као интерног механизма контроле полиције, тако и републичког омбудсмана, као независног државног органа који контролише законитости и правилност рада органа управе и поштовање људских права. Истовремено, такво поступање указује на толерантност ове Полицијске управе на незаконит, неправилан и непрофесионалан рад и неспремност да се предузму радње у циљу спречавања истих и сличних пропуста у будућности.

Заштитник грађана изражава очекивање, које на основу досадашње сарадње са Министарством унутрашњих послова сматра оправданим, да ће и сама Дирекција полиције као и полицијски службеници показати спремност да прихвате и преузму одговорност како би што боље одговорили свом основном задатку - законито, правилно и професионално поступање и предузети мере ради унапређења свог рада, а нарочито у циљу побољшања остваривања и заштите права детета.

Срдачно Вас поздрављам,

ЗАМЕНИЦА ЗАШТИТНИКА ГРАЂАНА

Тамара Лукшић-Орландић

Прилога: 2